

GLAS RAVNICE

Interno Glasilo Demokratskog Saveza Hrvata u Vojvodini

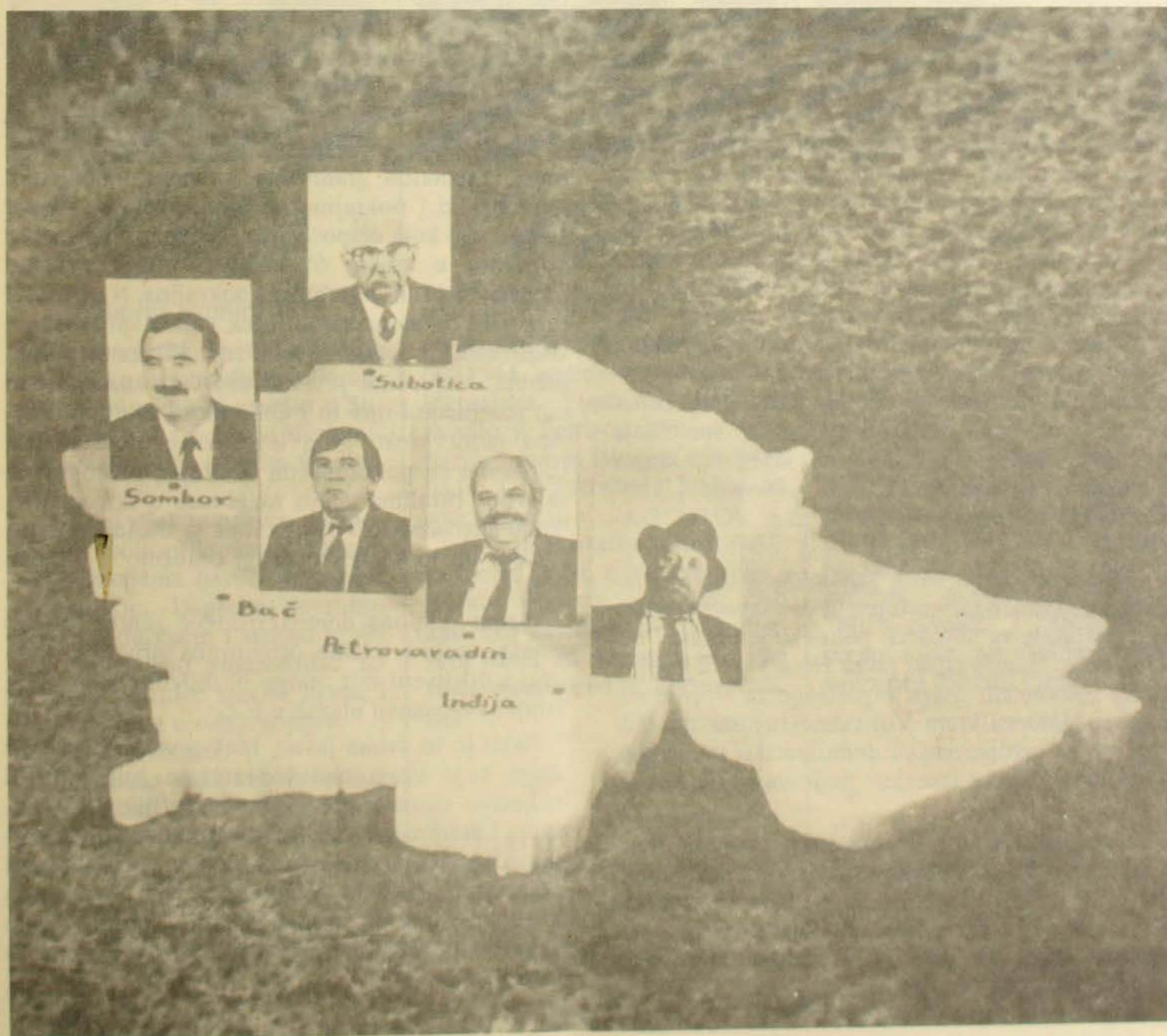
Broj 3

Subotica, studeni 1990.

U O V O M B R O J U :

SVE O NAŠIM KANDIDATIMA
ZA NARODNE POSLENIKE

VOJVODINA VOJVODANIMA

Nakon puča u listopadu 1988. godine građani Vojvodine su uslijed nedostatka demokratskih institucija ostali bez mogućnosti da na civiliziran način izraze svoje nezadovoljstvo i neslaganje sa nasilničkom politikom jednogumlja i diferencijacije koja je dolazila iz Beograda i rušila pred sobom sve što je mrđalo, a nije bilo na liniji jednogumne ideologije.

Nije potrebno dokazivati notorne i opće poznate činjenice, kao što su protjerivanje ljudi sa rukovodećih položaja i društveno-političkih funkcija. Tzv. diferencijacija, boljševički izraz za čiske, povećala je samo ogorčenje svih Vojvodana, a nakon čistki uslijedila je pljačka Vojvodine. Integracija velikih sistema u Vojvodini sa sistemeima u Srbiji poslužila je da se sve značajnije zalihe novca preliju u kasu centrale, kako bi nam se kasnije od našeg vlastitog dinara "podarila" koja kap. U tom periodu poslije "jogurt revolucije" uslijedila je prava rasprodaja Vojvodine, naravno sve to uz svesrdnu pomoć marioneta postavljenih od strane vladajućeg režima. Sve je to samo još više ozlovoljilo građane Vojvodine. Tako je sasvim razumljivo da sve autohtone stranke, osim VMDK, iako sa različitim programima, imaju jednu zajedničku nit, a to je pravni, politički i ekonomski subjektivitet Vojvodine, odnosno, potpuna autonomija Vojvodine. Nitko ne može građanima Vojvodine, osporiti pravo da sami odluče o svojoj sudbini. To je ujedno i osnova platforme na kojoj se zaniva Deklaracija Reformske koalicije Vojvodine. Ukratko, moglo bi se reći: VOJVODINA VOJVODANIMA.

Radi ostvarenja ovog zajedničkog cilja sporazum o zajedničkom nastupanju ove izborne koalicije potpisale su slijedeće političke stranke i organizacije: Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, Savez reformskih snaga Jugoslavije za Vojvodinu, Liga socijaldemokrata Vojvodine-Jugoslavije, Udruženje za jugoslovensku demokratsku inicijativu, i Narodna seljačka stranka - pododbor za Vojvodinu.

Uz zajednički dogovor, na ravnopravnim osnovama, koalicija će u svakom izbornom okrugu dati samo po jednog kandidata za poslanika Skupštine Republike. Uz ime kandidata stajat će prvo naziv stranke kojoj on pripada, a potom nazivi svih ostalih stranaka iz koalicije koje tog kandidata podupiru. Na taj način će se biračko tijelo lako razlučiti na one koji su za autonomiju Vojvodine i

na one za veliku Srbiju bez pokrajina. Tu će se u stvari odmjeriti odnos snaga za potpunu demokratizaciju, što podrazumijeva i decentralizaciju Beograda i onih drugih koji se još uvijek uporno zalažu za jaku centralističku državu, pod sintagmom jake i moderne federacije. Jedino što ovi drugi ne shvaćaju da moderna federacija ne može u isto vrijeme biti i centralistička, zanemarujući sve povijesne i kulturne osobenosti pokrajina. Zbog ovako jasnih stavova koalicija računa na uvjerljivu povjedu u izbornim jedinicama na području Vojvodine. Koalicija je nastala isključivo na internim osnovama, a izlaskom u javnost, ona je razbila sve adute onima koji su DSHV nazivali "ustašama", VMDK "fašistima", LSV/J "izdajicama srpskog naroda", SRSJV "rušiteljima srpske privrede", SSV "šakom jada od Slovaka", itd.

Stranke unutar koalicije zalažu se za Jugoslaviju kao geopolitičku cjelinu sa sadašnjim međunarodno priznatim granicama, sa nepromijenjenim republičkim i pokrajinskim granicama, za takovu Jugoslaviju koja će počivati na novom povijesnom dogovoru u kojem će učestvovati ravnopravno predstavnici svih republika i pokrajina. Naravno, ti razgovori će se moći voditi tek nakon sprovedenih višestranačkih izbora u svim republikama i pokrajinama. Vojvodina je i do sad bila konstitutivni dio federacije i ona to i dalje mora ostati. Vojvodina mora preko svog legitimnog predstavnika, izabranim na pokrajinskim izborima, ravnopravno sa svima ostalima voditi razgovore o novom uređenju Jugoslavije. Vojvodanima je dosta tutorstva i dosta im je da netko drugi odlučuje u njihovo ime.

Samo potpuna demokratizacije zemlje, višestranački sustav, tržišno orijentirana privreda, socijalni i društveni mir, mogu obzbiđediti Vojvodini, Srbiji i Jugoslaviji ulazak u EZ.

Iako je to svima jasno, ipak postoje određene snage koje svoje vlastite interese žele zaštititi isključivo silom i prevladanom politikom jednogumlja i manipulacijom. Takove metode vojvodanskom duhu su strane što dokazuju riječi članova Reformske koalicije Vojvodine: "Mi Vojvodani oduvijek smo bili miran i radin narod i zato želimo sve probleme rješavati na miran i civiliziran način!"

Mrlvan Poljaković

KANDIDATI

DSHV-a ZA NARODNE POSLANIKE U SKUPŠTINI SR SRBIJE

**Dipl. ing. ANTUN
SKENDEROVIĆ**

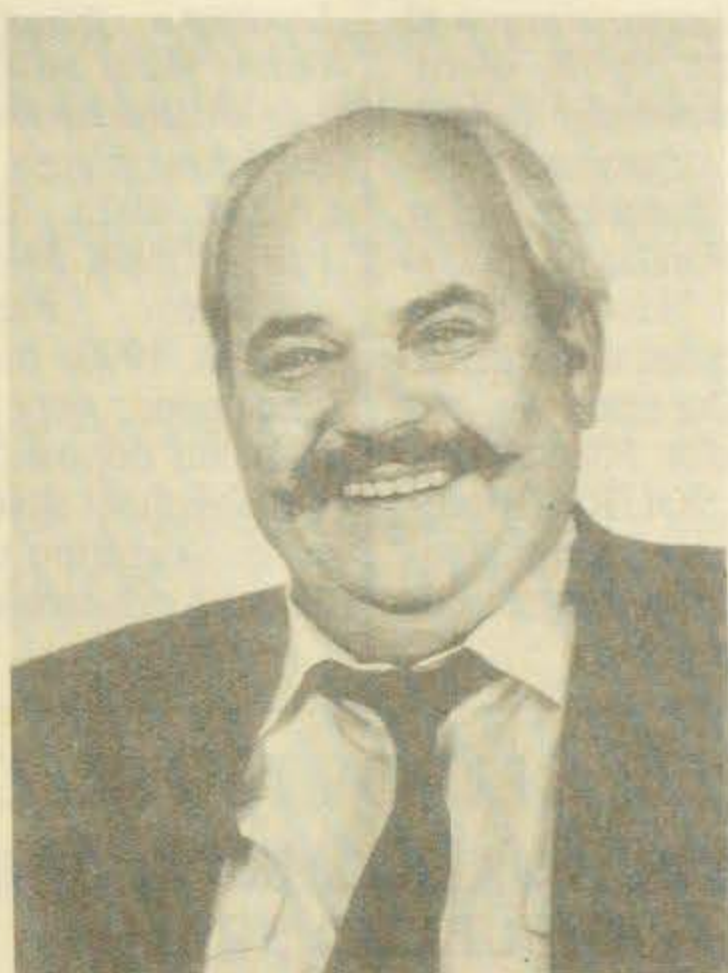
(Izborna jedinica 161)

Roden je 24. 04. 1932. godine u Žedniku, u obitelji zemljoradnika. Gimnaziju je završio u Subotici, a u Zagrebu je diplomirao na poljoprivrednom fakultetu.

Radni vijek je proveo u subotičkim poljoprivrednim radnim organizacijama baveći se najviše stočarstvom. Uspješno je rukovodio poduzećem i stekao je veliki ugled kao rukovodilac izgradnje tvornice stočne hrane i kao tehnolog u svinjogojstvu.

Živi u Subotici.

Trenutno radi kao tehnolog u stočarskoj proizvodnji. Oženjen je i ima dvoje djece. Živi u Subotici.

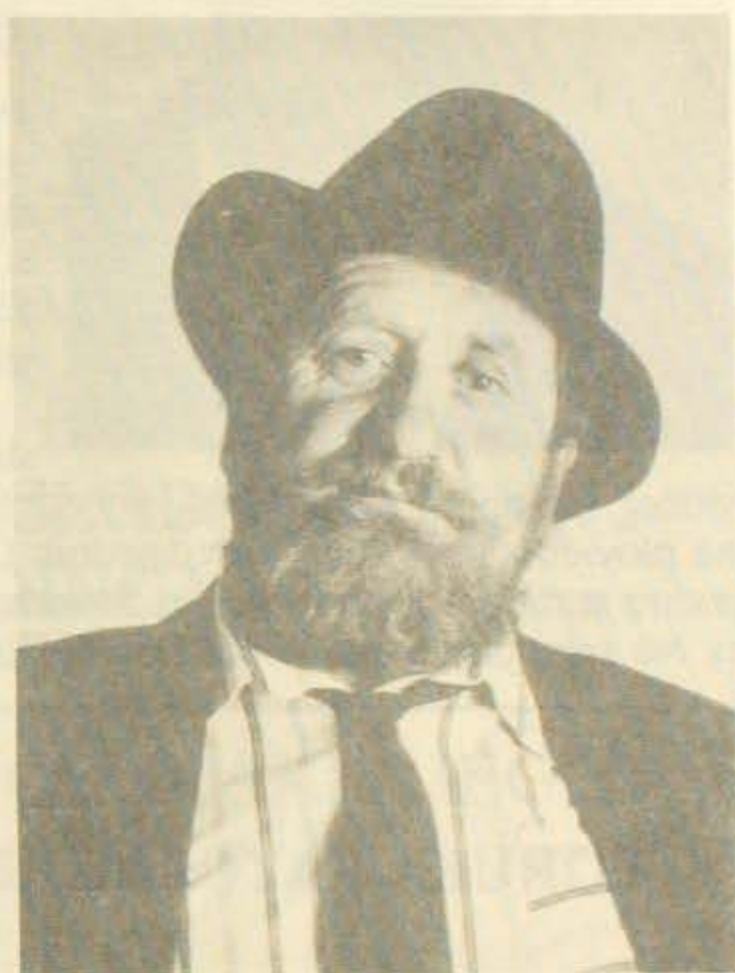

**BRANKO
MELVINGER**

(Izborna jedinica 190)

Roden je u Petrovaradinu 03. 06. 1944. godine u obitelji intelektualaca. Osnovnu školu je završio u Petrovaradinu, a gimnaziju i pravni fakultet u Novom Sadu. U Vancouveru je bio na specijalizaciji.

Nakon povratka u Jugoslaviju bio je sudac u Novom Sadu i Bačkoj Palanci. Trenutno radi kao viši suradnik u Vojvodanskoj banci dd. Oženjen je i ima troje djece. Živi u Petrovaradinu.

**IVAN
BONUS**

(izborna jedinica 200)

Ivan Bonus je zemljoradnik iz Novog Slankamena. Roden je 04. 03. 1943. u ribarsko-seljačkoj obitelji.

Od rane mladosti piše pjesme, bavi se glumom i glazbom. Uz poslove ratara, vinogradara i ribara nade vremena i za poeziju, tako da su mu do sada objavljene i dvije knjige pjesama: "Miris ravnice" i "Sremica". U svemu tome mu uvelike pomažu supruga i četvero djece.

(nastavak na 4. strani)

ing. MATO MATARIĆ

(Izborna jedinica
166)

Rođen je na Nenadić salašima kod Sombora 21. 09. 1947. godine. Živi u Somboru, oženjen je i otac dvoje djece. Po zanimanju je inženjer organizacije rada. Zaposlen je u somborskom poduzeću "Metalac" kao generalni direktor.

Do sada je bio direktor Rječne plo-

vidbe "Panonija" u Somboru, savjetnik u SOUR-u Rječene plovidbe Vojvodine i predsjednik Odbora za međunarodnu suradnju u prometu pri Saveznoj privrednoj komori. Na svim poslovima je postizao velike uspjehe.

JOSIP SORIĆ

(Izborna jedinica
174)

Rođen je u Plavni 10. 04. 1951. godine gdje je i završio osnovnu školu. Srednju poljoprivrednu školu strojarskog smjera završio je u Vinkovcima.

Od 1973. 1990. bio je tajnik Mjesne zajednice Plavna. 10. 10. 1990. bio je smijenjen, jer po dužnosti dopustio da

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini održi svoju osnivačku skupštinu u prostorijama MZ. Zbog toga su uvedene čak i privremene mjere u toj MZ.

PORUKA KATOLIČKIH BISKUPA SVOJIM VJERNICIMA PRED IZBORE U REPUBLICI SRBIJI

Dragi vjernici, vjerni naučavanju Katoličke Crkve o dostojanstvu ljudske osobe, pozdravljamo prve slobodne, demokratske višestranačke izbore nakon više desetljeća u našem društvenom prostoru.

"Političke zajednica i Crkva su, svaka na svom području neovisne jedne o drugoj i autonomne. Obje su, iako s različitih naslova, u službi osobnog i društvenog poziva istih ljudi" (GS, 76). Upravo radi spomenutog služenja osjećamo se pozvanima da u sadašnjim prijelomnim vremenima progovorimo svojim vjernicima o njihovim pravima i dužnostima uoči izbora. Pozvani ste da životom i riječju dokazujete da je Crkva u svim darovima koje sadržava, sa svom svojom pristunošću, neiscrpivi izvor onih energija koji današnji svijet najviše treba (usp. GS, 43).

1. "U naše se vrijeme opažaju duboke promjene u strukturi i ustanovama naroda... Te promjene imaju velik utjecaj na život političke zajednice, osobito što se tiče prava i dužnosti sviju u pogledu uporabe građanske slobode i postizanja općeg dobra te u pogledu sređivanja odnosa građana među sobom i prema javnoj vlasti" (GS, 73).

Svjedoci smo posebnog Božjeg zahvata u društveni život Istočne Europe u posljednje vrijeme, koji nas iznenaduje i obvezuje. U novonastalim promjenama pojavljuju se i mnoge poteškoće, osobito na gospodarskom i socijalnom području, a ujedno su porasle nacionalne suprotnosti. Sve nam to pruža mogućnost za svjedočenje o kršćanskim vrednotama i zauzimanje za pravednost, mir i ljubav.

U nastojanju da se ostvari potpunija sloboda, ravnopravnost i međusobni suživot svih ljudi, svakoga naroda, svakog svjetonazora i svakog vjerskog uvjerenja, nastale su u pluralizmu našega vremena i nove političke stranke, koje na svojim predizbornim skupovima nude svoje programe i ističu svoje ljude.

2. Sudjelovanje na izborima je ne samo vaše pravo, nego - u ovim povijesnim okolnostima - i vaša dužnost, jer na taj način postajete aktivni graditelji svoje budućnosti. Crkva nikoga ne upućuje da glasa za određenu stranku, ali iznosi načela koja svakog vjernika obvezuju u savjesti da glasa za onu stranku za koju po savjesti može reći, da najbolje jamči opća ljudska, osobna, vjerska i nacionalna prava čovjeka. Zato bi bio težak promašaj i nepravda prema svome naro-

du sasvim izostati od izbora ili glasanja. Ali isto tako bilo bi neodgovorno glasovati za stranku koja po vašoj savjesti takva prava ne jamči. Glasovati ili ne glasovati - prema sudu vlastite savjesti - neotuđivo je pravo svakog čovjeka.

Takvim svojim odlučivanjem gradite ne samo svoju sretniju budućnost kao građani, nego time i kao vjernici kršćani ispunjavate molitvu Očenaša: "Dodi kraljevstvo tvoje".

Naša vremena su istodobno puna zla i mržnje protiv čega se kao sljedbenici Kristovi moramo boriti. Moramo pobijediti zlo i mržnju koja se možda porodila i u nama. "Daleko od vas svaka gorčina, i srdžba, i gnjev i vika, i hula sa svom opakosću. Budite naprotiv jedni drugima dobrostivi, milosrdni, praštajte jedni drugima..." (Ef 4,31-32).

VAŠI BISKUPI

Mons. dr Franc Perko,
nadbiskup beogradski, metropolita

Mons. Huzsvár László,
biskup zrenjaninski

Mons. Péntes János,
biskup subotički

Mons. Ćiril Kos,
biskup đakovački i srijemski

Osnovne stavke iz ekonomskog programa
Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

DA VRIJEDNI LJUDI BUDU BOGATI

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini ima precizno razrađen ekonomski program u čijoj izradi su sudjelovali vrhunski ekonomski stručnjaci sa fakulteta, ali i privrednici koji znaju kako se on može i u praksi realizirati.

To je opširan i vrlo sadržajan program iz kojeg izdvajamo najbitnije postavke:

- DSHV NE OBEĆAVA MED I MLIJEKO BEZ RADA, VEĆ OTVARA SLOBODU I MOGUĆNOST ZA SLOBODNU INICIJATIVU I KREATIVNOST SVAKOG POJEDINCA
- ŽELIMO I BOGATO DRUŠTVO U KOJEM ĆE SVAKI NJEGOV ČLAN, KOJI ŽELI I ZNA RADITI, BITI BOGAT
- DRUŠTVENO VLASNIŠTVO TREBA PRETVORITI U DRŽAVNO I PRIVATNO
- PRI TOME TREBA OBRATITI PAŽNJU DA SU TZV. DRUŠTVENO VLASNIŠTVO STVARALI RADNICI I TREBA SE SPRIJEČITI NJEGOVO ODJELJIVANJE U KORIST ONIH ŠTO GA NISU STVARALI
- IMOVINA KOJA JE NA BILO KOJI NAČIN BILA ODUZETA OD GRAĐANA MORA SE POŠTENOM VRATITI, ILI NA PRAVEDAN NAČIN NADOKNADITI
- OSNOVNI PRIVRENDI RESURSI SU VRIJEDNI LJUDI I PLODNA ZEMLJA
- ZDRAVI LJUDI MORAJU RADITI I ZA SVOJ RAD BITI DOBRO PLAĆENI. ZA NJIH NEMA SOCIJALE
- MIROVINSKO OSIGURANJE TRABA ORGANIZIRATI KAO "UGOVOR GENERACIJA"

SUBOTICA-Zapad

Sa osnivačke skupštine Podružnice DSHV

UVIJEK ZA DEMOKRACIJU

Mi Hrvati u Vojvodini smo od rođenja bili nepodobni, jer smo uvijek bili za demokraciju i za evropsku civilizaciju - rekao je mr Ivan Poljaković, član Predsjedništva DSHV.

Dvorana Mjesne zajednice "Mali Bajmok" u Subotici bila je sredinom listopada pretijesna da primi sve zainteresirane za učešće na osnivačkoj skupštini Podružnice DSHV Subotica - Zapad. Mnogi su zato ostali pred vratima, a oni koji su učestvovali na tom veličanstvenom skupu, pljeskom su pozdravili sve govornike.

Prvi se skupu obratio Blaško Vojnić Hajduk, član Inicijativnog odbora za osnivanje te Podružnice i istakao:

- Naš jezik i običaje ismijavaju, a naša djeca u školi ne mogu govoriti svojim maternjim jezikom. Zato ćemo se zalagati da u višenacionalnoj Vojvodini svi narodi koji u njoj žive imaju pravo na svoje školstvo, kulturu i druge institucije.

Da Vojvodina pripada samo Vojvodanima rekao je i predsjednik DSHV g. Bela Tonković i naglasio:

- Za unutrašnje uređenje "treće Jugoslavije" potreban je novi dogovor za "okruglim stolom" među legitimnim i na slobodnim izborima izabranim predstavnicima svih naroda. Na tom skupu treba nas predstavljati zastupnik izabran na slobodnim i tajnim izborima.

Dvorana MZ Mali Bajmok bila je pretijesna da primi sve zainteresirane

Posebno je burno bio pozdravljen mr Ivan Poljaković, član Predsjedništva, koji je rekao:

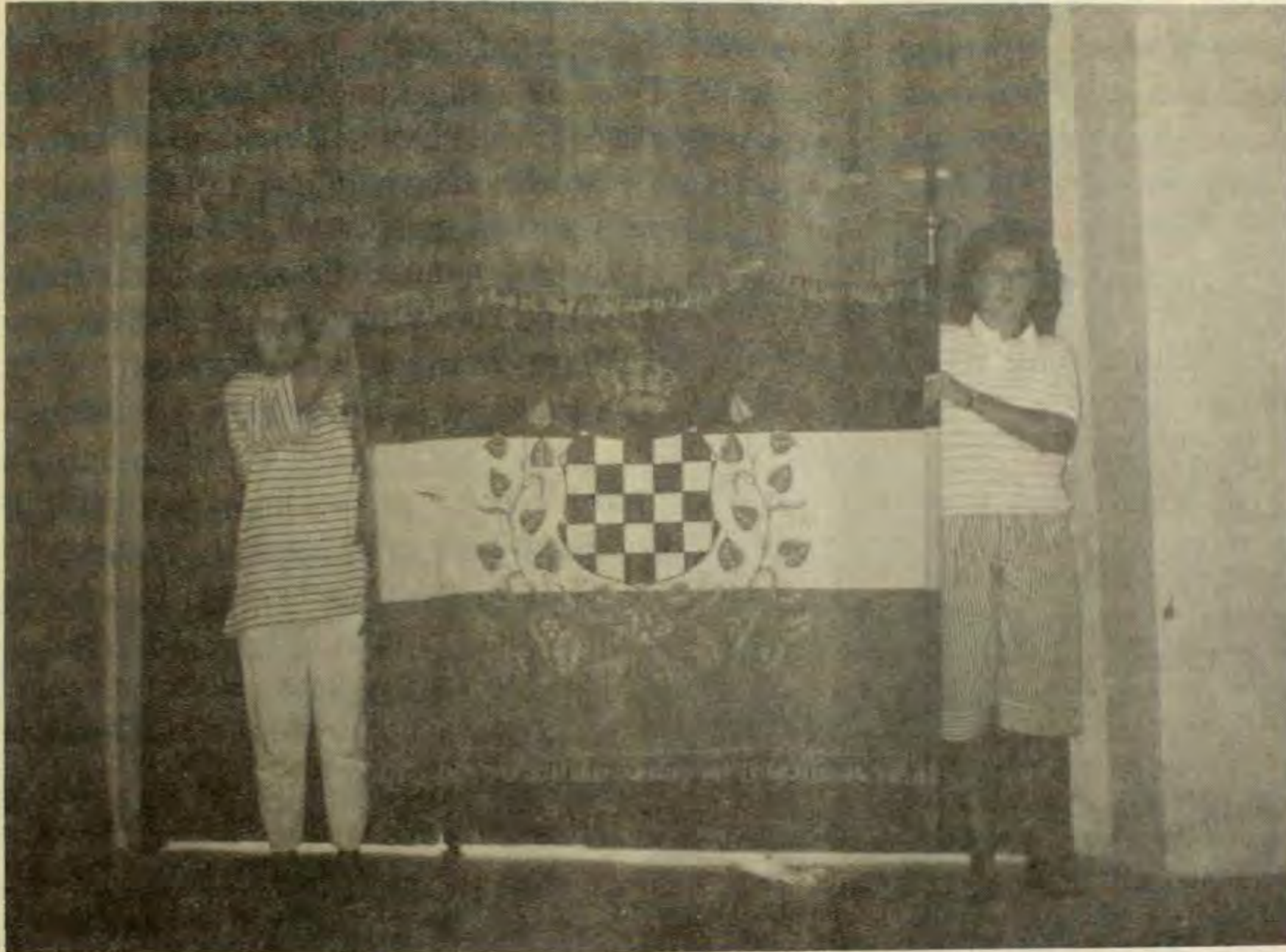
- Mi smo od rođenja, po rođenju, bili nepodobni, jer smo bili za demokraciju, za evropsku civilizaciju. No, mi se nećemo začahuriti u svoj svijet, već ćemo dati satove iz demokracije svim dojučerašnjim jednomnucima. Bit ćemo sa njima strpljivi kao što je učitelj strpljiv sa dakom prvakom; zloće "daka" ćemo oprostiti, ali ne i zaboraviti.

Na skupu su, između ostalih, govorili i potpredsjednici DSHV Stanka Kujundžić, Antun Skenderović, a u ime svojih stranaka pozdravili su ga Marin Skenderović ispred SRSJ i Josip Dulić iz Narodne seljačke stranke.

Za predsjednika Podružnice DSHV Subotica-Zapad izabran je Stanko Vaci.

SRIJEMSKI KARLOVCI

Osnivačka skupština Podružnice DSHV

DOBRI ODNOSI SA SVIMA

Povijesna hrvatska zastava koju čuvaju mještani Sr. Karlovaca

Za nas, Hrvate u Sremskim Karlovcima, 28. listopada 1990. ostat će kao značajan dan. Nakon duge pripreve i zalaganja inicijativnog odbora tok Skupštine prošao je u dostojanstvenoj atmosferi.

Skupština je održana u sali Općine Sremski Karlovci sa dopuštenjem gradonačelnika gosp. Pavla Štrasera. U dvorani su na vidnom mjestu bile istaknute tri zastave: jugoslavenska, hrvatska i stranačka. Istaknuta hrvatska zastava stara je više od 70 godina ali je i pored toliko vremena dobro očuvana.

Plakati koji su bili postavljeni u Sremskim Karlovcima doživljavali su sličnu sudbinu kao i u mnogim mjestima ranije, bili su kidani. Nismo se pored toga dali smetati. Osnivačku skupštinu uvećao je svojim prisustvom mješoviti pjevački zbor. Zbor je pjevao hrvatsku i jugoslavensku himnu. Zborom je ravnao gosp. Đuro Rajković iz Petrovaradina.

Nakon uvodne riječi izabrano je radno Predsjedništvo. Prvi govornik bio je g. Bela Tonković koji je između ostalog rekao: "Mi tražimo put ka otrežnjenju i nećemo plakati za prošlošću - gledat ćemo u budućnost. Sada se organiziramo da izrazimo svoju političku volju jer su nam izbori na pragu. Narod bez političke volje je usamljeni starac. Mi se predstavljamo kao DSHV, tako da se demokratksi ponašamo prema drugima i želimo sa svima živjeti u dobrim odnosima.

Gosp. Milan Bićanić pohvalio je Karlovčane kao dobre domaćine. Hrvatski narod mora čuvati svoj identitet i nastojat ćemo sa svima živjeti u slozi. Ne može postojati jednonacionalni narod, mora biti suživota. Prirodni zakoni moraju se poštivati. Vojvodina ne treba gospodare nego dobre i vrijedne radnike. Vojvodina pripada vojvodanima.

Skup su pozdravili i ostali gosti iz Subotice, Đakova kao i drugi uzvanici.

Na Skupštini je usvojen Pravilnik i izabrano je 12 članova u Upravni odbor Podružnice. Izabran je i Nadzorni odbor od 3 člana.

Na kraju rada skupštine toplim riječima prisutnima se obratio predsjednik Podružnice gosp. Josip Golubović i predsjedavajući skupa gosp. Slavko Kiš. Zajednički se sudjelovalo na svetoj misi. Poslije mise uzvanici su u vatrogasnom domu bili na objedu. Prije objeda bila je zajednička molitva i otpjevana je "Lijepa naša".

PETROVARADIN

Osnivačka skupština Podružnice DSHV

SUŽIVOT NA RAVNICI

"Mi ne pozivamo narod da napada milicijske stanice, da pljačka oružje, diže barikade, ucjenjuje vlast, minira pruge... Tražimo samo svoje pravo na

Dr Zvonimir Nežić govori u Petrovaradinu

suživot sa drugima koji ovdje žive", rekao je dr Zvonimir Nežić na osnivačkoj skupštini Podružnice DSHV održanoj u Petrovaradinu, rodnom gradu bana Josipa Jelačića.

Po kišnom vremenu, pod šatorom, jer organizatorima ovog skupa nije omogućen prikladniji prostor, okupilo se oko pet stotina Hrvata. Bilo je i pripadnika drugih naroda. Hrvati na ovom području stoljećima dijele životni prostor s drugim narodima, ali su desetljećima zatopljenih nacionalnih osjećaja, potiskivanih asimilacijskim apetitima matične Republike.

-Dolaskom komunista na vlast mnogo smo izgubili i tako je bilo sve do skora. Ostali smo bez ulice bana Jelačića - rekao je Nežić. Do 1952.

godine list "Slobodna Vojvodina" izlazio je ćirilicom i latinicom, a od tada ukidaju "Vojvodinu" i izdaje se "Dnevnik" - ali samo ćirilicom. Iz Petrovaradina se iseljavaju Hrvati, a o tome nitko ne govori i ne piše. Na televiziji ima mjesta za sve narode ali ne i za Hrvate! Kakav je odnos prema nama govori i to što nema dvorane za održavanje osnivačke skupštine Podružnice DSHV. Pored svega toga mi Petrovaradinci ponosimo se našim gradom, jer on je uvijek bio hrvatski i demokratski.

Burno pozdravljen, prisutnima se obratio predsjednik g. Bela Tonković. Naglasio je kako je iz Petrovaradina krenio u život hrvatski ban Josip Jelačić. Iako je fizički mrtav, Jelačić je i takav pobijedio, jer je ostao živ u srcima i sjećanju svoga naroda. Evo ga opet na njegovu trgu u Zagrebu sjajniji i slaviji nego li je ikad bio!

Tonković je naglasio da će vojvodanski Hrvati kroz ovaj Savez oblikovati i izražavati svoje kolektivne interese na političkom, kulturnom i ekonomskom području. U Vojvodini, koja pripada samo Vojvodanima, bez dosadašnjih "staratelja", moramo imati svoje zastupnike u višestranačkoj Skupštini. Sami ćemo sebe zastupati, zato hoćemo svoj udio u vlasti - poručio je Tonković.

O suživotu na vojvodanskoj ravnici, kao povijesnom naslijeđu, a ne zasluži ove ili one partije, govorio je potpredsjednik DSHV dr Milan Bićanić. Ističe da Vojvodani povijesno osjećaju Europu jer su sazrijevali na europskoj civilizaciji. Novi Ustav Srbije je u suprotnostima s povijesnim interesima svih naroda koji žive u Vojvodini. Taj i takav ustav jednostavno nije prihvatljiv za Vojvodinu i sve njene građane.

Zajedno s drugima raditi i živjeti, ali ne i zajedno misliti, misao je vodilja i ostalih govornika, nazočnih brojnih gostiju i predstanika stranaka iz Republike Hrvatske.

Z.S.

SOMBOR

Osnivačka skupština Podružnice DSHV

”VOJVODINA NIJE ANONIMNA POKRAJINA - VEĆ JE NAŠA”

U Somboru je 4. studenog vlada-
lo neobično svečarsko raspoloženje.
Toga dana je u poslijepdnevni-
ma u prostorijama gradske kuće
održano osnivanje podružnice De-
mokratskog saveza Hrvata u Vojvo-
dini. Gradska uprava je za ovu prili-
ku ustupila svečanu salu koja je bila
ispunjenja članovima DSHV i njho-
vim prijateljima.

Svečani skup je otvorio gospodin
Antun Matarić. U pozdravnoj riječi
je naglasio kako je ”krajnje vrijeme
da se i mi probudimo... Osnivanjem
Podružnice DSHV želimo jasno i
glasno dati do znanja svima da pos-
tojimo; da smo tu i da želimo dosto-
janstveno živjeti sa svima. Nismo
predmet za trgovinu i ne želimo ni-
kakav revanšizam!”

”Nas Hrvate - Bunjevce i Šokce -
neki kvazi znanstvenici ili piskarala; novopečeni
dedijerčići često krste u Srbe katoličke vjere. Nji-
ma ne odgovara da smo mi Hrvati - Bunjevci i
Šokci u Vojvodini živa grana hrvatskoga stabla.
Nas nije moguće dijeliti jer ne postoje dva hrvatska
naroda, nego samo jedan” između ostalog je
rekao gospodin Ivan Tanković.

Pozdravni govor predsjednika DSHV, gospodi-
na Bele Tonkovića, bio je češće prekidan pljeskom
odobravanja. Ističem samo nekoliko značajnijih
izjava: ”Smatramo da granice republika i pokraji-
na moraju ostati takve kakve jesu; preskupo bi ih
bilo mijenjati”. ”Samo legitimni predstavnici Voj-
vodine mogu zastupati mišljenje nas Vojvodana.
Vojvodina pripada samo nama Vojvodanima. O
Vojvodini moraju odlučiti njezini stanovnici, a ne
netko drugi izvan nje! Ne smijemo svoju sudbinu
prepustiti sreći! Naši staratelji su se prvo sami
obogatili, a mi smo imali ono što je ostalo. Mora-
mo preuzeti sudbinu u svoje ruke. Vrijeme je da
se više ne stidimo sebe!”

Predsjedništvo Podružnice DSHV u Somboru s gostima

Pozdravne riječi uvaženom skupu uputili su
čelnici drugih stranaka koji su prisustvovali ovom
svečanom činu osnivanja Podružnice DSHV u
Somboru. Svečana sala gradske kuće u Somboru
pod svojim stropom davno je primila ovoliko Voj-
vodana u kojima kuca srce željno istinske slobode
i demokracije. Svi su imali samo jednu želju: ući u
ljepšu i sretniju sutrašnjicu. Hoće li ona takva
zaista i biti prvenstveno ovisi o žiteljima Vojvodi-
ne. Ako nam je Vojvodina draga i prirasla srcu
učinit ćemo sve da ona bude živi primjer ljudskog
suživota gdje svatko svakoga poštiva i voli. Želimo
li baštiniti budućnost to je jedini put dostojan
čovjeka. Takve i slične misli isticali su mnogi
govornici. Svi govornici podržali su nastojanje
DSHV oko demokratizacije cjelokupne situacije u
kojoj živimo.

Za predsjednika Podružnice DSHV u Somboru
izabran je g. Antun Matarić.

Svečanost osnivanja Podružnice DSHV u Som-
boru trajala je nepuna tri sata. Domaćini su sve
prisutne pozvali na večeru u Hrvatski dom.

Ljubomir

Stari Žednik

U subotu 3. studenog održana je u Žedniku osnivačka skupština MO DSHV. Skup se odvijao u dvorani MZ koja je za ovu priliku bila svečano ukrašena. U ime inicijativnog odbora skupštinu je otvorio i sve prisutne pozdravio, predsjednik Inicijativnog odbora dr Lajo Vojnić Tunić.

Potpredsjednik DSHV, Stanka Kujundžić,

Tajnik DSHV-a mr Julije Skenderović govori Žedničanima

govorila je o ciljevima i zadacima stranke, a tajnik g. Julije Skenderović osvrnuo se na nekoliko aktualnih problema vezanih za predstojeće izbore. Nadahnuto i toplo je govorila g-da Ivanka Skenderović. Donosimo samo nekoliko njezinih misli.

-Uvik sam se pitala: zašto smo mi Bunjevci tako mekani? Baš mekani, ko' ove naše njive kad se ujesen dobro raskvase. Zar je iz naše duše nesto svaki trag tvrdog hercegovačkog kamena i oštrog vatrenog temperamenta? Radio, televizija, novine i laži u njima i nakaradni školski programi su nam izili dušu. Zaboravili smo mislit, zaboravili smo divanit. Mislim da svi mi Bunjevci trebamo bit hrabriji, da ne sagnemo glavu i kičmu zato da bi sačuvali radno misto. Životom moramo potvrditi našu pismu: "Nek se znade da Bunjevac živi!"

Skupština je usvojila Statut i izabrala odbor od 13 članova.

Đurđin

Govor ing. A. Skenderović

Dileme oko izbora još nisu razriješene, jer sve alternativne stranke, u koje spada i DSHV, traže korekciju Zakona o izborima. Nema sumnje da je ovo bila centralna tema prisutnih članova na osnivačkoj skupštini MO DSHV u Đurđinu. Prisutnima se prvi obratio Ivan Stipić predloživši članove Predsjedništva MO DSHV Đurđin. Prije početka rada Predsjedništva referat o povijesti Bunjevaca i Đurđina pročitao je Antun Dulić. Đurđin se do II svjetskog rata sastojao samo od nekoliko većih šorova salaša. Prisutni su bili gosti iz svih Podružnica i MO DSHV, kao i predstavnici Saveza seljaka, Reformskih snaga, SPS-a i MZ.

Potpredsjednik DSHV g. Antun Skenderović je svojim referatom potaknuo nazočne na razmišljanje jer: "Tko nema prošlosti, nema ni budućnosti!" Izražena je želja za osnutkom hrvatskih škola u kojima bi se, pored općih predmeta, izučavao vlastiti jezik i vlastita povijest. Demokracija je tek u povojima ali za nju se moramo zdušno zalagati, jer ukoliko nje ne bude neće postojati bitnih uvjeta za suživot.

Na području gospodarstva je potrebno ojačati socijalne institucije za one koji budu ostali bez posla.

Član Predsjedništva MO Đurđin, g-da Nada Kubatović, u svom je potresnom govoru parafrazirala riječi predsjednika Republike Hrvatske dr Franje Tuđmana "Hrvatski narode, uzmite sudbinu u svoje ruke!"

Na kraju, prema mišljenju izvjestitelja, potrebno je istaći da je za DSHV dobro što se nakon održanih govora ljudi javljaju i postavljaju pitanja, jer ćemo na njih rado odgovoriti. Ali za to je potrebna elementarna kultura i osnovna naobrazba.

Z.R.

Govor mr Ivana Poljaković

govorio je i ing. Antun Skenderović posebno pri tom naglasivši da se mi znamo baviti politikom i da nam više ne trebaju tutori. Kao primjer naveo je nedavni prosvjedni skup seljaka na glavnom trgu u Subotici. Taj skup nije organizirala niti jedna stranka. Skup su organizirali sami seljaci, a bio je na europskoj razini.

Vrlo je zapažen bio govor Ivanke Skenderović koja je rekla da smo 45 godina išli sagnute glave, da nas nigdje nema. "Naše 'i' je ciguran znak hrvatskog korena. Ikavica je žito koje mora niknit, i ne samo niknit nego i roda donet!"

Govor potpredsjednice DSHV-a g-de Stanke Kujundžić

Aleksandrovo

Predstavljanje kandidata za poslanika republičke Skupštine g. Ivice Čović

U prepunoj sali MZ Aleksandrovo formirana je 18. studenog 1990. godine MO DSHV u tom dijelu Subotice. Bila je to prilika za prvo predstavljanje zajedničkog kandidata Koalicije Ivice Čovića, inače člana Narodne seljačke stranke.

U svom nadahnutom govoru on je prisutnima govorio o stanju u agraru, a o zajedničkom nastupu na izborima je reako: "Borit ćemo se zajedno za Vojvodinu!" U vezi sa poljodjelst-

PISMA ČITALACA

U ovom broju "Glasa ravnice" počinjemo objavljivati i pisma čitalaca. Na taj potez odlučili smo se zbog velikog broja pisama članova DSHV i simpatizera koji se obraćaju našoj redakciji sa vrlo zanimljivim prijedlozima glede budućnosti i daljeg razvoja ovog glasila.

To je ujedno i prilika da sa našim čitateljima ostvarimo dvosmjernu komunikaciju, ili jednostavnije rečeno, da savjetujemo jedni druge i međusobno si pomažemo.

Dakle, u ovom broju čitajte najzanimljivija pisma koja smo do sada dobili, a nadamo se da će ih u narednom broju biti još i više.

DOBRI PRIJEDLOZI

Obraćam vam se zbog nekoliko sugestija u vezi sa biltenom "Glas ravnice" kao i u vezi s našim DSHV-om. Pre svega mnogo pohvala zbog same ideje u pokretanju biltena naše stranke, naročito u uslovima ovog ne baš prijateljskog odnosa trenutne vlasti prema našoj stranci čak i narodu. Prva dva broja su dobra, a naročito duplo veći obim broja 2 u odnosu na broj 1. Fotografije su malo nejasne, ali to će sigurno biti bolje. Predložio bih vam sledeće:

1. Šta mislite koliko ima nas Hrvata u Vojvodini koji zbog objektivnih razloga ne znamo reći: "Lijepa naše" (u najboljem slučaju znamo prvih nekoliko stihova)? Zato bih vam predložio i zamolio da u sledećem broju objavite reči ove za nas ipak "Pesme nad pesmama".

2. Možda bi bilo dobro da pokrenete neki serijal tekstova (kao feljton) o Hrvatima u Vojvodini sa naglaskom na statističke podatke, naravno kroz istorijsku prizmu. Ne verujem da treba čekati da bilten preraste u list pa da se tek onda neke od ovih ili drugih ambicioznih ideja realizuju.

Što se tiče delovanja stranke neke od mojih sugestija bi bile:

1. Ako je ikako moguće poraditi intenzivnije na osnivanju bar jedne podružnice DSHV u Banatu, zatim u Zemunu, kao i ubrzavanja tempa osnivanja podružnica tamo gde već postoje inicijativni odbori.

2. Pokretanje najšire kampanje DSHV u Hrvatskoj i u BiH.

3. Pretstavljjanje DSHV u Nemačkoj, SAD-u i drugde u inostranstvu gde ima Hrvata.

4. Najuzja saradnja sa DZVM. Maticom Slovačkom, "autonomaškim strankama" i svim ostalim strankama koje hoće nešto zaista novo i primerenije čoveku pojedincu.

Sve ove moje sugestije shvatite, molim vas, kao fanatičnu želju da svi uspemo i DSHV i Vojvodina i naš hrvatski narod i svi dobronamjerni ljudi ma gde da se nalaze.

Živeli i nek se znade...

Vdoviak Zoran, Novi Sad.

Svi ovi prijedlozi su vrlo zanimljivi i bit će razmatrani na narednim sastancima rukovodstva DSHV-a, a evo i teksta "Lijepa naše":

LIJEPA NAŠA DOMOVINO

Lijepa naša domovino.
Oj junačka zemljo mila,
Stare slave djedovino,
Da bi vazda sretna bila:

Mila kano si nam slavna,
Mila si nam ti jedina,
Mila kuda si nam ravna,
Mila kuda si planina.

Teci Savo, Dravo teci,
Nit ti Duhav silu gubi,
Kud li šumiš svijetu reci:
Da svoj narod Hrvat ljubi.

Dok mu njive sunce grije,
Dok mu Hrašće bura vije,
Dok mu mrtve grob sakrije,
Dok mu živo srce bije!

MOLBA

Dobrovoljno pristupam kao član DSHV. Slušao sam i gledao izlaganje na televiziji, sve je prihvatljivo i na svom mestu, politički zrelo.

Rođen sam i odrastao kao dete doseljenika, školu sam učio na Donjem Verušiću. Moji školski drugari, pored ostale dece doseljenika, su naše komšije, a roditelji mojih školskih kolega prezivaju se: Lulić, Tonković, Vukmanov, Vojnić Tunić, Tumbas, itd. To su porodice čestitih ponosnih i vrednih ljudi koji su imali velike posede zemlje ali su doživeli da im nju oduzmu, iako su oni na nju bili toliko ponosni. To je jedan ponosan narod, teško onom ko ih uvredi, ali i te kako znaju poštovati onog ko ih poštuje. Naši stari su se i te kako poštovali, na dan praznika jednih ili drugih niko nije izlazio na njivu. Tako smo vaspitani.

Pošaljite mi člansku kartu, platiću uredno članarinu, i navijat ću na nas.

S ljubavlju

Svetozar Ciganović

ODLIČAN NASTUP NA TV-U

Gledali smo i slušali predstavljanje DSHV na televiziji Beograd i bili smo oduševljeni ukupnošću našeg nastupa, kao i izlaganjem svih ponaosob.

Budući da sam u poodmaklim godinama pisanje mi ne pada tako lako kao nekad. Ovaj svoj umor ističem zbog toga što bi moje pismo bilo daleko duže, zalazio bih u pohvalu od teme do teme, koje su bile na "tapetu". Voleo bih vam opisati svoju posebnu radost, uzgrednu ali važnu, da su jednako kao ja bili zadovoljni i mnogi moji prijatelji Srbi - Vojvođani, razume se, nezahvaćeni besnilom šovinizma.

U osvrtu na ono što ste iskazali, stavio bih naglasak na vašu privrženost užoj domovini - Vojvodini, objašnjavajući to i njenim glavnim osobnostima - prijateljskom suživotu raznih narodnosti i iskonskom te savremenom nerazdvojnnošću od Evrope. Dali ste pun i nepobitan odgovor svima koji su se prema vama odnosili s predrasudama, zaslepljeni mržnjom. Vaš nastup je služio na čast hrvatskom narodu u Vojvodini i svim demokratskim snagama u Jugoslaviji koje čeka strahovito težak zadatak suprotstavljanja mračnim i licemernim snagama koje su od famozne 8. sednice do danas stekli velike "zasluge" u razbijanju Jugoslavije, pa i sada još grozničavo rade na tom sramnom poslu uz povike "dršte lopova".

Posle mnogih nezadovoljstava ove vrste u toku decenije, sada smo ponovo ponosni na našu "prapostojbinu Suboticu", zadivljeni sve većom afirmacijom demokratskih snaga u njoj.

dr A.S. (Ime poznato redakciji)

ESPEESOVCI

"Ako treba objavićemo rat i Americi" - kažu oni

Čitam ja vako ove naše varoške novine, kad vidim, pojavili se neki SRS-ovci u Bajmaku i Novom Žedniku. Ajd ja, reko da vidim šta kažu ti njevi glavaši. Virovali vi jel ne, jedan od nji kaže vako: "Mi smo najsposobnija partija da iskaže interese svih naroda i narodnosti koji žive u Srbiji". Esapim ja, ta partija onda nije za nas, jel mi smo u Vojvodini, a i sumnjiva mi je ta partija koja za sebe tvrdi da je najbolja. Štogod mi to zdravo liči na onu partiju što smo imali 45 godina, a koja je bila tako dobra da protiv nje nisi smio ništa ni kazt.

No, ne da meni bis mira, oću ja vidit šta ti SPS-ovci oćedu. Malo niže pišedu, kako na ovim ravnicama dušu HDZ-ovski vitrovi. Esapim ja, za take vitrove još nisam čuo, al se brzo dositim, ta cirugno oni misle na Savez Hrvata, samo što njim je tu rič "Hrvat" zdravo teško izustit. Sićam se, dok sam još bio škularac, radio sam ko turistički vodič na moru, pa kad dođu Švabe, pa Amerikanci, njima su riči ko npr. "Hvar", "Hrvat", "hrast", zdravo teške za izgovorit, pa esapim ja, možda su i ovi kaki stranci.

No, čitam ja dalje, kad ispadne ono da su Madžari, Slovaci, Rumuni, blendav narod, jel se dadu vuć za nos, manipulišedu se, kaže u

novinama. Reko, ajd ja da vidim ko si ti što manipulišedu s Madžarima. Kad ono piše: "otpadnici i autonomaški idioti". Sve ništa ne razumim ko su sad opet ti idioti. Esapim ja tako i nabrajamu sebi sve narode koje su do sad već spomenili: vitropire Hrvate, izmanipulirane Madžare, Rumune, Slovake. Odjedared se sitim, pa dabome, to su naši Srbliji.

E pa fala lipo na takoj partiji za koju smo mi Vojvodani vitropiri, blentonje i idioti.

No, i to sve još ne bi bila tako velika falinga, jer kod nas demokrata, svako mož divanit šta oće, al kad sam vidio da oćedu i rat Ameriki objavit, e onda sam bacio novine i kazo, a uočin i oni!

bać Ento

NEMA VRIMENA ZA BALVANE

Gledamo televizijske programe i skoro nam ništa nije jasno. Zašto se oni tamo u Kninu naoružavaju? Zašto prave barikade? Zašto ko svit ne sidnu divanit? Kad bi mi tako radili pitanje je samo koje bi naoružanje zgrabili. Kuružnju el dračov prut. A barikade? E pa nije da ne bi našli po koje drvo koje se od Azotare već osušilo, al ako čuvamo to drvo onda ne stignemo radit, a nas su nane i baće učili da

triba radit. Poštivat poso ako je u varoši, salaš i kuća moraju biti umazani, josag namiren, a njive sredene. E ako sve to uradimo, onda za čuvanje balvana nema više vrimenta ni snage.

Kad bolje razmislim, zaključim da ono od čega se tribadu Bunjevci branit nije i neće doć asfaltom. To je već u svakoj našoj kući, na svakom salašu, a došlo je žicom. To je u svakoj našoj škuli u koju dicu s ponosom šaljemo. Radio, televizija, novine, i laži u njima i naka-radni školski programi su nam izili dušu. Slušamo šta nam lažu te škatulje, slušamo i nakon nikog vrimenta ponavljamo šta smo čuli, baš ko da smo mi to sami smislili. Zaboravili smo mislit, zaboravili smo divanit. Kad nam dođu gosti, jednim okom gleamo škatulju, manje se družimo, manje divanimo, još manje čitamo. E pa onda nije nikako čudo što nas je za deset godina nestalo dvadesetak iljada. Državne vlasti su nam ukinule Pučku Kasinu, raspuštile divojačko i momačko Društvo, zabranili Prelo, razvodnili i izvotoperili dužijancu, zabranili pivat Bunjevačku vilu, dicu odnarodili, pozatvarali ili rastirali inteligenciju.

Kad smo prija pet godina u okviru jednog samostana organizirali litovanje stotinjak Bunjevaca, zvonilo je u Subotici na uzbunu. Opasni elementi! Šta li divane? Kupaju se u istom

moru! Tu je tušta nji zajedno. A kad su se vratili, niki su bili zvani na "informativni razgovor". Zamislite! Mi smo se trudili da oživimo davnašnja prijateljstva, da razmišljamo o svom narodu, da molimo i da se posvetimo svaki svojoj obitelji. Naša su dica vidila da svi mi: doktori, seljaci, inžiliri, profesori i radnici jednako divanimo, da niko ne jede leba, već da svi složno kruv dilimo, da znamo zajedno Boga molit, baš ko što znamo pivat i igrat. E, a taki su primeri za našu dicu nezgodni, jer bi mogli drugačije mislit, nego što su ih drugovi profesri u okviru marksizma učili. Mislim da svo mi Bunjevci moramo biti hrabriji!

snaš Đula

VIST GODINE

Zafaljujući svom pridstavniku Kertesu, Madžari su u poslednje vrime doživili puni priporod.

Hrvati u Vojvodini se sad isto mogu pofalit da su i oni dobili svog borca za prava Hrvata, Anu Prčić - zvanu Kertesa - koja zastupa interese svih Hrvata u Vojvodini, a naročito oni koji se ne osičaju Hrvatima.

b.E.

IN MEMORIAM

Duboko u srcu-pogođeni i ožalošćeni, javljamo svim prijateljima, poklonicima i simpatizerima, tužnu vist da je naša nezaboravljena maćva

KOMUNISTIČKA PARTIJA

posli duge i teške bolesti demokracije, priminila u svojoj 46. godini života.

POKOJ JOJ VIČNI

Sarana drage nam pokojnice obavit će se posli izbora na centralnom groblju za otpad.

Vično ojedeni:

Nepodobni sinovi, ćeri, unučad i praunučad.

V O J V O D I N O

Vojvodino, ko more široka,
Talasaš se valovima žita,
Najmiliji gledu moga oka,
Mila ljubo na dnu srca skrita.

Ne mogu te okom pregledati
Ni u podne kađ te sunce kupa,
Al te znadem srcem zagrliti,
Koje tada još snažnije lupa.

Gle, tamo se ko smaragd zeleniš,
A ovde se kao zlato žutiš,
Lovor venac mirnom svetu deliš,
Pred nasiljem preteći začutiš.

I grobovi dedova nam viču
Takvu zemlju ljubiti se mora,
Kojom vrli sokolovi niču,
Od ulice do seoskog šora.

Ivan Bonus